

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Den 31. januar 2011

Att.: Thomas Midtgaard

KS/ka

Sagsnr. 201100076

Sendt pr. mail til thmi@fi.dk

Hørings svar vedr. udkast til dansk positionspapir i forhold til FP8

AC har fra EF-specialudvalget modtaget udkast til dansk positionspapir vedrørende EU's kommende rammeprogram for forskning og innovation i høring og har på baggrund af en høring i medlemsorganisationerne følgende generelle bemærkninger:

Investeringer i vidensektorerne

I udkastet til det danske positionspapir lægges der stor vægt på at understøtte væksten i Europa og medlemslandene bl.a. ved at skabe en stærkere kobling mellem uddannelse, forskning og innovation. Det er en tilgang, som AC støtter. AC skal derfor opfordre til, at man i positionspapirer mere systematisk og samlet adresserer spørgsmålet om de europæiske – og de nationale - investeringer i vidensektorerne, så der ikke kun er fokus på spørgsmålet om investeringer i infrastruktur.

Samtidig er der også brug for at sætte fokus på medlemslandenes fortsatte investeringer i vidensektorerne i krisetider for at sikre den samlede vækstdynamik i europæisk forskning og innovation. Det er vigtigt at fastholde et højt ambitionsniveau for investeringer i forskning, og derfor bør målsætningen om at investere 3 pct. af BNP i forskning og udvikling igen sættes i fokus for de lande, som endnu ikke har nået målet – og der bør overvejes mere ambitiøse målsætninger for den gruppe af lande, som allerede har nået målet.

Derudover bør det overvejes at sætte et fælles europæisk mål for investeringer i innovation, som kan anslå et ambitionsniveau for de enkelte lande. Dermed bliver mulighederne for at forskningsinstitutioner og virksomheder kan deltage i fælles europæiske programmer og projekter forøget.

AC støtter også, at man i positionspapiret påpeger, at EU's strukturfonde i endnu højere grad skal understøtte finansieringen af forskning, uddannelse og innovation. AC finder det således vigtigt, at man både på europæisk plan og på nationalt plan arbejder for, at strukturfondsmidlerne i højere grad kommer til at gå til innovative fremtidsorienterede industrier. Strukturfondsmidlerne bør målrettes til investeringer i at gøre samfundet mere innovationsparat og dermed i stand til at fremme vækst og beskæftigelse, frem for at yde tilskud til områder og industrier i tilbagegang.

Fokus og fleksibilitet i programmerne – men også bredde i forskningen

AC støtter den danske indstilling om at den nuværende tematiske struktur i Cooperation-særprogrammet mangler fleksibilitet, og at det kan være fornuftigt at skabe større fleksibilitet inden for rammerne af store fælles samfundsmæssige udfordringer. Det er dog helt afgørende, at der fortsat er plads til alle former for forskning og ikke mindst til samarbejdet på tværs af forskningsområderne – også under Cooperation-særprogrammet. AC tillægger det derfor stor vægt, at det i positionspapiret markeres, at forskning inden for samfundsvidenskab og humaniora spiller en afgørende rolle i forhold til løsningen af store samfundsmæssige udfordringer.

AC ser gerne en øget anvendelse af de europæiske forskningsresultater i konkrete innovationsprojekter og finder det derfor også hensigtsmæssigt med en højere grad af virksomhedsdeltagelse i den europæiske forsknings- og innovationsindsats, som der også lægges op til i positionspapiret. Men samtidig lægger AC også vægt på, at der i tilrettelæggelsen af programmerne og partnerskaber sker en afbalancering mellem de generelle samfundsinteresser og de specifikke virksomhedsinteresser.

Projekterne skal således defineres brede nok til at kunne dække generelle samfundsmæssige behov og ikke kun rette sig mod specifikke kommercielle interesser. Ikke mindst i europæiske forsknings- og innovationsprojekter rettet mod store samfundsmæssige udfordringer er der brug for at fastholde perspektivet om, at forskning grundlæggende er afdækning af nye og ukendte problemstillinger – og netop for sådanne tværvideenskabelige forskningsprojekter er det også vigtigt at fastholde bredden i forskningstilgangen.

Forskermobilitet

AC finder det også særdeles vigtigt at understøtte mobiliteten blandt forskerne, men der er behov for at gøre det mere attraktivt at forske andre steder end i hjemlandet. Desværre viser erfaringen, at fx forskere i Marie Curie programmet i mange lande bliver anset som "gæsteforskere". Det betyder, at de ikke tilbydes en ansættelse på linje med de nationale forskere og derfor heller ikke er dækket af de samme kollektive aftaler og overenskomster, som gælder for værtslandets egne forskere. EU's programmer må – af hensyn til at øge attraktiviteten – adressere denne problemstilling med manglende ligebehandling.

At skabe øget mobilitet blandt de europæiske forskere kræver endvidere, at der fortsat kan rekrutteres forskere blandt de dygtigste unge, og derfor er det af afgørende betydning at øge attraktiviteten ved at gå ind i en karriere som forsker. Kun hvis løn og ansættelsesvilkår er tilstrækkeligt attraktive, vil det nødvendige antal unge forskere søge ind i professionen, og det vil ikke kunne lade sig gøre at opretholde kvaliteten i europæisk forskning, hvis ikke det tilstrækkelige antal kvalificerede forskere ønsker at søge og bevare beskæftigelse inden for professionen.

En øget attraktivitet i de offentlige forskerjobs handler således også om at bevare og udvikle forskningsfrihed samt stabile og tidsubegrænsede ansættelser i stedet for de mange tidsbegrænsede ansættelsesforhold, som i mange lande dominerer særligt de indledende år af en forskerkarriere. Heri ligger der også et spørgsmål om kønsmæssig ligestilling, idet alle erfaringer peger på, at det særligt er kvindelige forskere, som fravælger forskerkarrieren til fordel for sikrere og mere stabile ansættelsesforhold andre steder på arbejdsmarkedet.

Som et led i at styrke mobiliteten bør EU også overveje at genoplive sit eget Researchers Charter og eventuelt supplere det med en "Code of Recognition of Professional Qualifications in Research" – eller måske ligefrem et direktiv på dette område. Det er en barriere for mobilitet blandt forskere, at der ikke er en rimelig sikkerhed for, at de professionelle kvalifikationer forskeren har opnået i ét land, kan anerkendes og videreudvikles i et andet, og denne problemstilling bør adresseres nærmere i positionspapirets afsnit om forskermobilitet.

Med venlig hilsen

Karen Skytte
Direkte nr.: 22 49 58 65
E-mail: ks@ac.dk